

עיצום כספי לפי הוראות חוק החברות, תשנ"ט-1999

נוהל ניתוב בין הליכים להטלת עיצום כספי בגין אי תשלום אגרה שנתית או בגין הפרות אחרות לבין הליכי גבייה של המרכז לגביית קנסות ולבין דרישת תשלום סכום העיצום מהאחראי או מדירקטור בחברה

הקדמה

חוק החברות, תשנ"ט-1999 (להלן: "החוק" או "חוק החברות") מטיל על חברות חובות מסויגים שונים וביניהן החובה להגיש דין וחשבון שנתי ולשלם אגרה שנתית. ככל שהחברה לא שילמה את האגרה השנתית המוטלת עליה מכוח החוק, הרשם רשאי להעביר את החוב לגבייה על ידי המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות הפועל מכוח חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, תשנ"ה-1995 (להלן: "המרכז לגביית קנסות"), "חוק המרכז לגביית קנסות". בנוסף, במקרים המנויים בחוק, וכפי שיפורט להלן, רשאי רשם החברות להטיל עיצום כספי על חברות המפרות את הוראות החוק. במקרה שסכום העיצום לא שולם במועד על ידי החברה, הרשם רשאי לדרוש את תשלומו מכל מי שרשום במרשמי הרשם כדירקטור באותה חברה או שהיה רשום כאמור בזמן ההפרה (להלן: "הדירקטורים") ואם מונה בחברה דירקטור מסוים או המנהל הכללי כאחראי על קיום ההוראות והחובות כאמור בסעיף 360(ה) בחוק (להלן: "אחראי על קיום ההוראות" או "האחראי") - ידרוש את תשלום החוב מהאחראי תחילה. בנוסף, הרשם רשאי להעביר את סכום העיצום הכספי לגבייה על ידי המרכז לגביית קנסות.

מטרת נוהל זה היא לפרט את אמות המידה המנחות את רשם החברות בבואו לקבוע את ההליך המתאים לגביית חובות אגרה שנתית של חברה, בין אם באמצעות העברת החוב לגבייה על ידי המרכז לגביית קנסות ובין אם בדרך של הטלת עיצום כספי על החברה. בנוסף, הנוהל מתייחס ליתר הפרות (שאינן אי-תשלום אגרה שנתית) וההליכים אשר ינקטו לגביית עיצום כספי אשר הוטל על החברה ולא שולם במועד על ידה, ובכלל זה העברת חוב העיצום הכספי לגבייה על ידי המרכז לגביית קנסות או דרישת תשלום סכום העיצום מהאחראי על קיום ההוראות או מדירקטורים בחברה. בהקשר זה יובהר, כי העברת חוב אגרה שנתית או חוב עיצום כספי לגבייה על ידי המרכז לגביית קנסות כרוכה, בין היתר, בהוספת הוצאות גביית החוב לסכום החוב.

לידיעתכם, במקביל לנוהל זה פורסם באתר רשות התאגידים נוהל המפרט את המקרים שבהם ישקול רשם החברות ביטול עיצום כספי אשר הוטל על חברה על פי החוק.

הוראות החוק הרלוונטיות

1. סעיפים 354-362 לחוק עוסקים בסמכות רשם החברות להטיל עיצום כספי על חברות. רשימת ההפרות בגינן ניתן לנקוט בהליכי עיצום כספי מנויה בסעיף 354 לחוק.
2. לפי סעיף 354 לחוק, הרשם רשאי להטיל עיצום כספי, בין היתר, אם החברה לא שילמה אגרות או הפרה את חובתה להגיש דיווחים בהתאם להוראות החוק. הרשם רשאי לעדכן את סכום העיצום הכספי בהתאם להוראות סעיף 355 לחוק (סכום העיצום הכספי נכון ליום 1.1.17 עמד על הסך של ₪7,860).
3. סעיף 356 לחוק קובע כי עיצום כספי יוטל על החברה בדרישה של הרשם שתופנה לחברה. במסגרת הדרישה על הרשם להודיע לחברה כי אם לא תתקן את ההפרה בתוך 45 יום ממועד הדרישה יהיה עליה לשלם את העיצום הכספי במועד שנקבע בדרישה.
4. בהתאם לסעיף 357 לחוק, אם לא שולם עיצום כספי במועד, יתווספו עליו, לתקופת הפיגור, הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961, עד תשלומו.

5. בהתאם לסעיף 360 לחוק, הרשם רשאי לדרוש את תשלומו של עיצום כספי שלא שולם במועד מכל מי שרשום במרשמי הרשם כדירקטור באותה חברה או שהיה רשום כאמור בזמן ההפרה. חברה רשאית לציין בדין וחשבון השנתי, כי המנהל הכללי או דירקטור מסוים הוא האחראי על קיום ההוראות. צוין אחראי על קיום ההוראות כאמור - הרשם ידרוש את תשלום העיצום הכספי מהאחראי על קיום ההוראות תחילה, לפני דרישה מכל דירקטור אחר.
6. בהתאם לאישור לפי חוק המרכז לגביית קנסות, מוסמך המרכז לגביית קנסות לגבות חובות אגרה שנתית לפי החוק. כמו כן, צו המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות (תחילת החוק לגבי עיצום כספי שמטילה רשות התאגידים), התשע"ו-2016, מסמיך את המרכז לגביית קנסות לגבות מהחברה עיצום כספי שהוטל עליה וכן לגבותו מהאחראי או מדירקטור בחברה – אם נדרש תשלומו מאותו גורם לפי סעיף 360 לחוק.
7. יצוין, כי בהתאם לתקנה 5א לתקנות החברות (אגרות), תשס"א-2001 (להלן – תקנות החברות (אגרות) חברה שהפסיקה את פעילותה והגישה לרשם דוח והודעה לפי סעיף 338 לפקודת החברות, פטורה מתשלום אגרה שנתית או עיצום כספי שהוטל בשל אי תשלומה, לגבי השנים שלאחר המועד שבו הפסיקה את פעילותה, ובלבד שהמציאה לרשם את המסמכים המפורטים בתקנה זו.

נפקות הליכי פירוק מרצון של החברה במסגרת נוהל זה

8. השלימה החברה שהוטל עליה עיצום כספי הליך של פירוק מרצון, בהתאם להוראות הדין והנחיות הרשם, ישקול הרשם ביטול העיצום הכספי בהתאם להוראות הנוהל לביטול עיצום כספי.
9. בכל שלב בהליך העיצום הכספי נשוא נוהל זה, אם החברה מתחילה הליך של פירוק מרצון וממציאה לרשם פרוטוקול הכולל מינוי מפרק בהליך פירוק מרצון, הרשם ישקול הקפאת הליך העיצום הכספי לתקופה של עד שנה. אם הליך הפירוק מרצון יסתיים - ישקול הרשם ביטול העיצום הכספי כאמור לעיל. אם הליך הפירוק מרצון לא הסתיים בתוך שנה, יתווספו לסכום העיצום הכספי הפרשי ריבית והצמדה בהתאם להוראות 357 לחוק, והליך העיצום הכספי יימשך מאותו שלב בו הוקפא, לפי העניין.
10. אין באמור כדי לגרוע מהפטור מתשלום העיצום הכספי לפי הוראות תקנה 5א לתקנות החברות (אגרות), ביחס להפרה של אי תשלום אגרה שנתית שאותה חברה קיבלה לגביה פטור לפי הוראות התקנה האמורה.

ביחס לחברות שהפרו את הוראות החוק ושתיקן פתוח אצל רשות המיסים (להלן: "חברות פעילות כלכלית") יפעל הרשם כלהלן:

בהפרה שמהותה חוב אגרה שנתית

11. הרשם יהיה רשאי להעביר לגבייה על ידי המרכז לגביית קנסות, חוב אגרה שנתית שלא שולם על ידי החברה. הועבר החוב לגבייה על ידי המרכז לגביית קנסות, ייעצר מנין התקופות המפורטות בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה בעניין משך הזמן בהליכי אכיפה חילופית [עיצומים כספיים] (להלן: "הנחיית היועץ") וזאת לפרק זמן של שנתיים לכל היותר מהמועד בו הועבר החוב לגבייה (להלן: "תקופת מיצוי הליכי הגבייה").
12. ככל שחוב האגרה לא נגבה על ידי המרכז לגביית קנסות תוך תקופת מיצוי הליכי הגבייה, הרשם יהיה רשאי להמשיך בהליכי עיצום כספי על החברה בגין הפרה זו ומנין הימים הקבועים בהנחיית היועץ ימשך ויחול כל האמור בה.

13. ככל שההפרה לא תוקנה על ידי החברה תוך 45 יום ממועד קבלת הדרישה לתשלום עיצום כספי - על החברה לשלם את סכום העיצום הכספי.
14. ככל שלא שולם במועד סכום העיצום הכספי שהוטל על החברה, הרשם יהיה רשאי לדרוש את חוב העיצום הכספי מהדירקטורים בחברה, מבלי לפנות למרכז לגביית קנסות קודם לכן. אם מונה בחברה אחראי על קיום ההוראות - הרשם ידרוש את תשלום החוב מהאחראי תחילה.
15. סכום העיצום הכספי אשר יידרש מהאחראי או מהדירקטורים, לפי העניין, יהיה סכום העיצום הכספי שהוטל על החברה בתוספת הפרשי הצמדה וריבית בהתאם להוראות סעיף 357 לחוק, מהמועד בו נדרש תשלום מהחברה.
16. בדרישת תשלום סכום העיצום מהאחראי או מהדירקטורים, לפי העניין, יודיע להם הרשם כי אם בתוך המועד של 45 יום ממועד משלוח הדרישה לא תתקן ההפרה יהיה עליהם לשלם את העיצום הכספי במועד שנקבע בדרישה.
17. במקרה שחוב העיצום הכספי לא ישולם במועד על ידי האחראי או הדירקטורים, הרשם יהיה רשאי לפנות למרכז לגביית קנסות על מנת שיפעל לגביית החוב מהחברה, מהאחראי ומהדירקטורים, יחד ולחוד. אם שולם מלוא סכום החוב - יפסקו הפעולות לגביית חוב העיצום הכספי. לעניין זה, סכום חוב העיצום הכספי שיגבה על ידי המרכז לגביית קנסות יכלול גם את כל ההוצאות שהוציא המרכז לגביית קנסות לשם גביית חוב העיצום הכספי.
18. במקביל לדרישת תשלום סכום העיצום הכספי מהחברה, מהאחראי ומהדירקטורים ולהליכים לגבייתו, כאמור לעיל, ימשכו פעולות המרכז לגביית קנסות לגביית סכום האגרה השנתית וההוצאות לגבייתו מאת החברה, מבלי שיהיה בכך כדי להשליך על העיצום הכספי.
19. אי הטלת עיצום כספי על חברה מסוימת בגין הפרת החובה לשלם אגרה שנתית או נקיטת פעולות כלפי חברה מסוימת לגביית חוב אגרה שנתית ידי המרכז לגביית קנסות, לא ימנעו הטלת עיצום כספי על אותה חברה בשל כל הפרה אחרת.
20. להלן סיכום סדר הפעולות בהן רשאי הרשם לנקוט:
- א. פנייה למרכז לגביית קנסות לגביית חוב האגרה השנתית;
- ב. לא נגבה חוב האגרה השנתית בחלוף שנתיים - הטלת עיצום כספי על החברה בגין אי תשלום האגרה השנתית;
- ג. החברה תוכל לתקן ההפרה תוך 45 יום מקבלת הדרישה לעיצום כספי;
- ד. לא תוקנה ההפרה ולא שולם עיצום כספי במועד - דרישת תשלום העיצום הכספי מהאחראי לפי סעיף 360 לחוק, אם קיים;
- ה. האחראי יוכל לתקן ההפרה תוך 45 יום מקבלת הדרישה לעיצום כספי;
- ו. לא תוקנה ההפרה ולא שולם העיצום הכספי על ידי האחראי (או שאין כזה), תופנה דרישת תשלום לכל הדירקטורים בחברה;
- ז. הדירקטורים יוכלו לתקן ההפרה תוך 45 יום מקבלת הדרישה לעיצום כספי;
- ח. לא תיקנו הדירקטורים ההפרה ולא שולם עיצום כספי במועד - פנייה למרכז לגביית קנסות לגביית חוב העיצום הכספי מהאחראי, מהדירקטורים ומהחברה, ביחד ולחוד.

בהפרות אחרות

21. הרשם יהיה רשאי להטיל על החברה עיצום כספי בשל הפרה המנויה בסעיף 354(א) (ואינה אי-תשלום אגרה שנתית). ככל שההפרה לא תוקנה על ידי החברה תוך 45 יום ממועד קבלת הדרישה לתשלום עיצום כספי - על החברה לשלם את סכום העיצום הכספי.
22. ככל שלא שולם במועד סכום העיצום הכספי שהוטל על החברה, הרשם יהיה רשאי להעביר את חוב העיצום הכספי של החברה לגבייה על ידי המרכז לגביית קנסות.
23. בתום שנתיים ממועד העברת חוב העיצום הכספי לגבייה על ידי המרכז לגביית קנסות וככל שסכום העיצום הכספי לא נגבה מהחברה, הרשם יהיה רשאי לדרוש את תשלום סכום העיצום הכספי מהדירקטורים בחברה, ואם מונה בחברה אחראי על קיום ההוראות - ידרוש את תשלום החוב מהאחראי תחילה.
24. סכום העיצום הכספי אשר יידרש מהאחראי או מהדירקטורים, לפי העניין, יהיה סכום העיצום הכספי שהוטל על החברה בתוספת הפרשי הצמדה וריבית בהתאם להוראות סעיף 357 לחוק, מהמועד בו נדרש תשלומו מהחברה.
25. בדרישת תשלום סכום העיצום יודיע הרשם לאחראי או לדירקטורים, לפי העניין, כי אם בתוך המועד של 45 יום ממועד משלוח הדרישה לא תתקן ההפרה, יהיה עליהם לשלם את העיצום הכספי במועד שנקבע בדרישה.
26. במקרה שחוב העיצום הכספי לא ישולם במועד על ידי האחראי או הדירקטורים, לפי העניין, הרשם יהיה רשאי לפנות למרכז לגביית קנסות על מנת שיפעל לגביית החוב מהחברה, מהאחראי ומהדירקטורים, יחד ולחוד. אם שולם מלוא סכום החוב - יפסקו הפעולות לגביית חוב העיצום הכספי. לעניין זה, סכום חוב העיצום הכספי שיגבה על ידי המרכז לגביית קנסות יכלול גם את כל ההוצאות שהוציא המרכז לגביית קנסות לשם גביית חוב העיצום הכספי.
27. להלן סיכום סדר הפעולות בהן רשאי הרשם לנקוט:
- א. הטלת עיצום כספי על החברה בגין ההפרה (שאינה אי תשלום אגרה שנתית);
 - ב. החברה תוכל לתקן ההפרה תוך 45 יום מקבלת הדרישה לעיצום כספי;
 - ג. לא תוקנה ההפרה ולא שולם עיצום כספי במועד - יועבר העיצום הכספי שהוטל על החברה לגבייה במרכז לגביית קנסות;
 - ד. חלפו שנתיים ולא נגבה חוב העיצום הכספי במרכז לגביית קנסות - דרישת תשלום העיצום הכספי מהאחראי לפי סעיף 360 לחוק, אם קיים;
 - ה. האחראי יוכל לתקן ההפרה תוך 45 יום מקבלת הדרישה לעיצום כספי;
 - ו. לא תוקנה ההפרה ולא שולם העיצום הכספי על ידי האחראי (או שאין כזה) – דרישת תשלום העיצום הכספי מהדירקטורים בחברה;
 - ז. הדירקטורים יוכלו לתקן ההפרה תוך 45 יום מקבלת הדרישה לעיצום כספי;
 - ח. לא תיקנו הדירקטורים ההפרה ולא שולם עיצום כספי במועד - פנייה למרכז לגביית קנסות לגביית חוב העיצום הכספי מהחברה, מהאחראי ומהדירקטורים, ביחד ולחוד.

**ביחס לחברות שביצעו הפרות ושתיקן סגור אצל רשות המיסים (להלן: "חברות שאינן פעילות כלכלית")
יפעל הרשם כלהלן:**

בהפרה שמהותה חוב אגרה שנתית

28. אם החברה לא שילמה אגרה שנתית, הרשם יהיה רשאי להטיל עיצום כספי על החברה, מבלי לפנות למרכז לגביית קנסות קודם לכן. ככל שההפרה לא תוקנה על ידי החברה תוך 45 יום ממועד קבלת הדרישה לתשלום עיצום כספי – על החברה לשלם את סכום העיצום הכספי.

29. ככל שלא שולם במועד סכום העיצום הכספי שהוטל על החברה, הרשם יהיה רשאי לדרוש את תשלום סכום העיצום הכספי מהדירקטורים בחברה, ואם מונה בחברה אחראי על קיום ההוראות - ידרוש את תשלום החוב מהאחראי תחילה.

30. סכום העיצום הכספי אשר יידרש מהאחראי או מהדירקטורים יהיה סכום העיצום הכספי שהוטל על החברה בתוספת הפרשי הצמדה וריבית בהתאם להוראות סעיף 357 לחוק, מהמועד בו נדרש תשלומו על ידי החברה.

31. בדרישת תשלום סכום העיצום יודיע הרשם לאחראי או לדירקטורים, לפי העניין, כי אם בתוך המועד של 45 יום ממועד משלוח הדרישה לא תתקן ההפרה, יהיה עליהם לשלם את העיצום הכספי במועד שנקבע בדרישה.

32. במקרה שחוב העיצום הכספי לא ישולם במועד על ידי האחראי או הדירקטורים, לפי העניין, הרשם יהיה רשאי לפנות למרכז לגביית קנסות על מנת שיפעל לגביית חוב העיצום הכספי מהחברה, מהאחראי ומהדירקטורים, יחד ולחוד. אם שולם מלוא סכום החוב – יפסקו הפעולות לגביית חוב העיצום הכספי. לעניין זה, סכום חוב העיצום הכספי כולל גם את כל ההוצאות שהוציא המרכז לגביית קנסות לשם גביית חוב העיצום הכספי.

33. להלן סיכום סדר הפעולות בהן רשאי הרשם לנקוט:

א. חוב האגרה השנתית לא יועבר לגבייה במרכז לגביית קנסות ויוטל עיצום כספי בגין אי תשלום אגרה שנתית;

ב. החברה תוכל לתקן ההפרה תוך 45 יום מקבלת הדרישה לעיצום כספי;

ג. לא תוקנה ההפרה ולא שולם עיצום כספי במועד על ידי החברה - העיצום הכספי לא יועבר לגבייה במרכז לגביית קנסות ותשלומו יידרש מהאחראי לפי סעיף 360 לחוק, אם קיים;

ד. האחראי יוכל לתקן ההפרה תוך 45 יום מקבלת הדרישה לעיצום כספי;

ה. לא תוקנה ההפרה ולא שולם העיצום הכספי על ידי האחראי (או שאין כזה), תופנה דרישת תשלום לדירקטורים בחברה;

ו. הדירקטורים יוכלו לתקן ההפרה תוך 45 יום מקבלת הדרישה לעיצום כספי;

ז. לא תיקנו הדירקטורים ההפרה ולא שולם עיצום כספי במועד - פנייה למרכז לגביית קנסות לגביית חוב העיצום הכספי מהאחראי, מהדירקטורים ומהחברה, ביחד ולחוד.

בהפרות אחרות

34. הרשם רשאי להטיל עיצום כספי על החברה בשל הפרה המנויה בסעיף 354(א) (ואינה אי-תשלום אגרה שנתית). ככל שההפרה לא תוקנה תוך 45 יום ממועד קבלת הדרישה, על החברה לשלם את סכום העיצום הכספי.
35. ככל שלא שולם במועד סכום העיצום הכספי שהוטל על החברה, הרשם יהיה רשאי לדרוש את תשלום סכום העיצום הכספי מהדירקטורים בחברה, מבלי לפנות למרכז לגביית קנסות קודם לכן. אם מונה בחברה אחראי על קיום ההוראות - ידרוש את תשלום החוב מהאחראי תחילה.
36. סכום העיצום הכספי אשר יידרש מהאחראי או מהדירקטורים, יהיה סכום העיצום הכספי שהוטל על החברה בתוספת הפרשי הצמדה וריבית בהתאם להוראות סעיף 357 לחוק, מהמועד בו נדרש תשלומו מהחברה.
37. בדרישת תשלום סכום העיצום יודיע הרשם לאחראי או לדירקטורים, לפי העניין, כי אם בתוך המועד של 45 יום ממועד משלוח הדרישה לא תתקן ההפרה יהיה עליהם לשלם את העיצום הכספי במועד שנקבע בדרישה.
38. במקרה שחוב העיצום הכספי לא ישולם במועד על ידי האחראי או הדירקטורים, לפי העניין, הרשם יהיה רשאי לפנות למרכז לגביית קנסות על מנת שיפעל לגביית החוב מהחברה, מהאחראי ומהדירקטורים, יחד ולחוד. אם שולם מלוא סכום החוב יפסקו הפעולות לגביית חוב העיצום הכספי. לעניין זה, סכום חוב העיצום הכספי שיגבה על ידי המרכז לגביית קנסות יכלול גם את כל ההוצאות שהוציא המרכז לגביית קנסות לשם גביית חוב העיצום הכספי.
39. להלן סיכום סדר הפעולות בהן רשאי הרשם לנקוט:
- א. הטלת עיצום כספי בגין ההפרה;
 - ב. החברה תוכל לתקן ההפרה תוך 45 יום מקבלת הדרישה לעיצום כספי;
 - ג. לא תוקנה ההפרה ולא שולם עיצום כספי במועד על ידי החברה – העיצום הכספי לא יועבר לגבייה במל"ק ותשלומו יידרש מהאחראי לפי סעיף 360 לחוק (אם קיים);
 - ד. האחראי יוכל לתקן ההפרה תוך 45 יום מקבלת הדרישה לעיצום כספי;
 - ה. לא תוקנה ההפרה ולא שולם העיצום הכספי על ידי האחראי (או שאין כזה), תופנה דרישת תשלום לדירקטורים בחברה;
 - ו. הדירקטורים יוכלו לתקן ההפרה תוך 45 יום מקבלת הדרישה לעיצום כספי;
 - ז. לא תיקנו הדירקטורים את ההפרה ולא שולם עיצום כספי במועד – פנייה למרכז לגביית קנסות לגביית חוב העיצום הכספי מהאחראי, מהדירקטורים ומהחברה, ביחד ולחוד.